

درآمدی بر فلسفه دین

جلسه دوازدهم

فصل نهم

معجزه

آیا خداوند در امور زمینی دخالت می‌کند؟

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

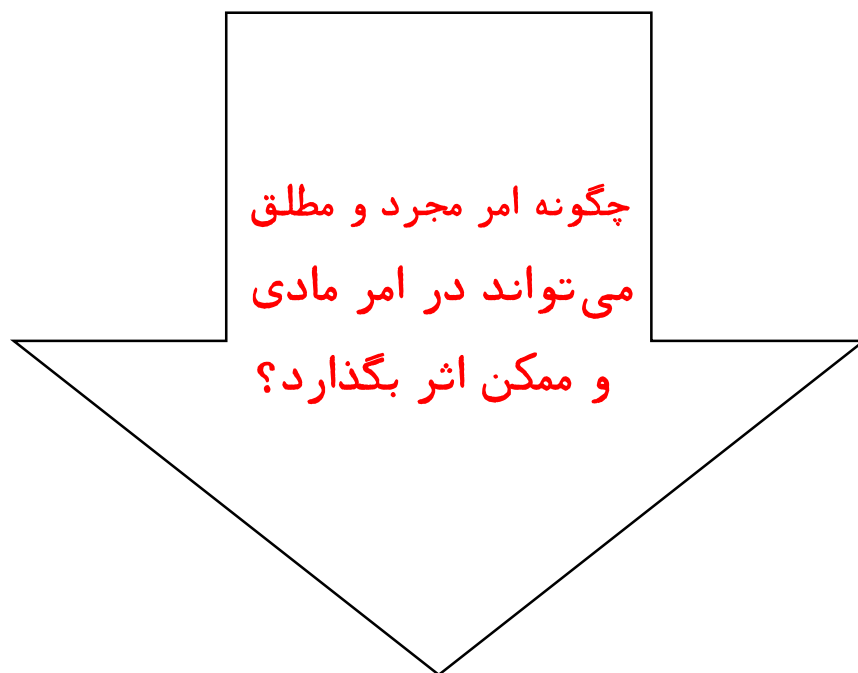
الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

کلیات فصل نهم

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

ساحت ماوراءالطبیعه (مشخصاً ساحت مطلق الهی)

ساحت طبیعت (ساحت ممکنات)

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت
ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی
ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

الف) **ناقض** قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت **قابل نقض‌اند**؟

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

مراد از معجزه:

۱. رخداد غیرمنتظره

۲. نتیجه‌ی تصرف الهی

۳. فعل مستقیم الهی

مراد از غیرمنتظره:

۱. امری که تبیین طبیعی ندارد.

۲. امری بسیار نامتعارف ولو تبیین طبیعی داشته باشد.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

۱. نه

مکینون: قانون طبیعت یعنی «جریان بالفعل وقایع». خود این معجزه هم یکی از اتفاقات بالفعل است. پس تقابل معجزه با «قوانین طبیعت» حاکی از **نقص تفسیر ما از قوانین طبیعت** است.

۲. آری

انتساب نقص به قوانین طبیعت **پرمؤونه** است. بهتر است قانون را مستحکم بدانیم و فعل خلاف آن را به خدا نسبت دهیم.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

۱. بحث مابعدالطبیعی:

آیا وقوع معجزه ممکن است؟

۲. بحث معرفت‌شناختی:

چه زمانی می‌توان به نحو معقولی مدعی وقوع معجزه شد؟

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

— آیا وقوع معجزه ممکن است؟

اکثر فلاسفه مدعی عدم امکان معجزه نیستند.

نکته: این بحث آباستن مواضع مابعدالطبیعی در باب فعل

الهی است.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

— چه زمانی می‌توان به نحو معقولی مدعی وقوع معجزه شد؟

پرسش تاریخی: تحت چه شرایطی شخص می‌تواند به نحو معقولی معتقد شود که وقایع نامتعارف منقول اتفاق افتاده‌اند؟

پرسش علمی: تحت چه شرایطی شخص می‌تواند به نحو معقولی معتقد شود که واقعه‌ای فاقد تبیین طبیعی است؟

پرسش الاهیاتی: تحت چه شرایطی شخص می‌تواند به نحو معقولی معتقد شود که خدا مستقیماً در فلان واقعه نقش داشته است؟

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت
ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی
ب) **بحث معرفت‌شناختی**

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند
دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند
سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص
ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

پرسش تاریخی: تحت چه شرایطی شخص می‌تواند به نحو معقولی معتقد شود که وقایع نامتعارف منقول اتفاق افتاده‌اند؟

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

— **فلو:** سنگینی قرائن به نفع قوانین طبیعی‌اند؛ به‌ویژه که مدعای علم تکرارپذیر است.

— **سویین‌برن:** می‌توان حالاتی را تصور کرد که قرائن به نفع معجزه باشند؛ مثلاً جایی که

عکس و سی‌تی و ام‌آرای و شهادت پزشکان و ... از یک پدیده وجود داشته باشد.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

پرسش علمی: تحت چه شرایطی شخص می‌تواند به نحو معقولی معتقد شود که واقعه‌ای فاقد تبیین طبیعی است؟

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

اصل دعوا

مؤونه‌ی کدام یک بیش‌تر است؟

ناقص دانستن علم

Vs.

استثنای غیرطبیعی دانستن واقعه‌ی موردنظر

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) **معجزات افعال خداوند هستند**

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

پرسش الاهیاتی: تحت چه شرایطی شخص می‌تواند به نحو معقولی

معتقد شود که خدا مستقیماً در فلان واقعه نقش داشته است؟

خدا باور ممکن است بگوید اطلاعات دقیقی از الگوهای تصرف خدا داریم.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

دغدغه‌ی فلاسفه این **نیست** که آیا فلان واقعه (شق القمر، احیای مرده و ...) معجزه است یا نه.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

مداخله‌ی خدا در جایی و عدم مداخله در جایی دیگر منجر

به تنش اخلاقی مبتنی بر مسئله‌ی شر می‌شود.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

مداخله‌ی خدا در جایی و عدم مداخله در جایی دیگر منجر

به تنش اخلاقی مبتنی بر مسئله‌ی شر می‌شود.

۵. طرح مسئله‌ی فعل الهی

۱. معجزه چیست؟

الف) ناقض قوانین طبیعت

ب) آیا قوانین طبیعت قابل نقض‌اند؟

۲. بحث‌های ناظر به معجزه

الف) بحث مابعدالطبیعی

ب) بحث معرفت‌شناختی

یکم) معجزات وقایعی تاریخی‌اند

دوم) معجزات وقایعی تبیین‌ناپذیرند

سوم) معجزات افعال خداوند هستند

۳. برخی ملاحظات مرتبط

الف) معجزه‌ی نوعی، معجزه‌ی خاص

ب) تنش اخلاقی پیرامون معجزه

کلیات فصل نهم

فصل نهم

معجزه

آیا خداوند در امور زمینی دخالت می‌کند؟

پرسش و پاسخ